

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

ВИХОДИТЬ ТРИЧІ В ТИЖДЕНЬ

Рік I.

Станиславів, вівторок 16 грудня 1941.

Ч. 35.

Проголошення війни

Америці й Англії — Болгарією, Румунією, Угорщиною, Словаччиною та Хорватією

Вчора представники вищезгаданих держав вручили представникам Америки й Англії ноту, якою виповідають війну Англії й Америці. В цей спосіб

згадані європейські держави виповіли зобов'язання пакту держав осі, ставчи в солідарному фронті нової Європи проти її спільних ворогів.

ЗВІДОМЛЕННЯ ВКЗС

З Головної Квартири Фірера, 15 грудня 1941.

Верховне Командування Збройних Сил повідомляє:

На Сході в багатьох місцях фронту відбито ворожі наступи при великих втратах для противника. Летунство успішно атакувало військові зборища ворога в Донецькому басейні і залізничні об'єкти між Доном та Донцем. Сильні ескадри бойової та стрілкової авіації під охороною винищувачів завдали тяжких ударів базам танків і колоніям постачання советського війська на середньому відтинку фронту. Дорог потерпів тут спеціально прикрі втрати у тяжкій зброї і транспортному матеріалі. Також на від-

тинку Волхова та на Мурманській залізниці відбулись успішні налети авіації.

Охоронювальні кораблі військової флотії ушкодили в Егейському морі водними бомбами один британський підводний човен, так що треба числитися з його загибеллю.

В Північній Африці відбито поновлені британські наступи. Німецька й італійська стрілкова авіація влучно бомбардувала бомбами тяжкого калібру ворожі колонії й гарматні становища на південній захід від Тобрука. На одному латинському німецькі бойові літаки запалили склад пального матеріалу.

Морська артилерія збила на Атлантському побережжі 2 британські літаки.

Голоси преси про останні воєнні акти п'ятих європейських держав

Європейська Преса однозгідно відкреслює солідарну постану держав об'єднаних пактом трьох, що проголосили війну Америці й Англії. Болгарські часописи кажуть, що об-

єднаний фронт Європи, вже не тільки політичний, але й воєнний, розбіються всі зазікання та наваганя позаєвропейських держав втрутати в неї справи.

Засідання болгарського парламенту

В зв'язку з проголошенням Болгарією війни Америці й Англії відбулось засідання болгарського парла-

менту, на якому виступив з заявою прем'єр Філіоф.

Американські втрати на 250 тис. тон

За японськими джерелами втрати американської флотії від початку

далекосхідної війни обчислено на 250 тис. тон.

Критичне становище Гонг-Конгу

В Гонг-Конгу числяться з можливістю оточення міста японськими військами. Англії кладуть надії

на поміч союзної китайської армії та деяких індійських полків.

Рузвельт в справі японського нападу на Гаваї

Рузвельт зарікся, щоб нічого не опублікувати в справі японського

нападу на Гаваї та в справі шкод, які з цього виникли.

Атака на Гонг-Конг

39 тисяч заложників боронять міста

Агенція Доуей повідомляє з Каледона, що японці по зав'язці цього півострова обстрілюють зідтіля артилерійським вогнем саму твердиню Гонг-Конг, а японські військові сили приступили до прямого наступу на місто.

Ворог відкрив сильний вогонь на японські відділи, які не зважаючи на це просуваються вперед. Англійської твердині боронять 39 тис. заложників з китайців, індійців та інших колоніальних військ.

Війна на Тихому океані

Вже тиждень, як шаліє війна на Тихому океані, званім також „Пацифік“. Щоб можна докладно слідити за воєнними подіями, треба познайомитись зі всіма обставинами, серед яких ведеться ця війна.

Японія видала війну Америці (З'єднаним Державам Америки) і Англії. Японія — це держава, положена на островах Тихого океану, близько азійського континенту. Займає вона з колоніями простір 682 тис. кв. км. і має 105 міль. населення. Америка займає з колоніями простір 9 міль. 369 тис. кв. км. і має 130 міль. населення. Обі держави морські і відділені Тихим океаном, що має в тій лінії ширину понад 11 міль. км. Англія теж держава морська, але вона буде відігравати у війні на Тихому океані тільки побічну роллю по стороні Америки, бо є занята війною проти Німеччини.

Сили воюючих держав

Тому що війна ведеться і буде вестись на Тихому океані, беремо під увагу перш-за-все морські сили воєнні. Ці знані є тільки з 1936 р., цебто з того часу, коли між Америкою і Англією з одної сторони і Японією з другої сторони існувала від 1922 року угода, по якій всім трьом державам можна було зброїтись на морі у відношенню 5:3. То значить, що коли, наприклад, Англія і Америка будували собі по 5 морських кораблів, то Японії можна було в тім самім часі збудувати тільки 3 кораблі.

Отже до 1936 року морські сили Америки і Японії представлялись ось так:

	Америка	Японія
Боеві кораблі	15 (3 вже затоплено)	10
Летунські кораблі	6	8
Кружляки	29	44
Контрторпедовці	271	134
Підводні лодки	87	64
Загальний тонаж	1.205.000	823.000

Від 1936 р. Японія зброялась потайки. Американці до 1940 обчислювали сили Японії так:

	Готові до бою	в будові
Боеві кораблі	9	2
Летунські кораблі	6	2
Летунські кораблі (авіоматки)	7	1
Кружляки		
а) тяжкі	12	—
б) панцерні	5	—
в) легкі	25	2
Винищувачі	112	10
Торпедові лодки	12	—
Підводні лодки	60	—
Разом кораблів	248 т.	930.000

Ці числа не певні, бо за 2 останні літа Японці дуже скріпили свою флоту, так що їх тонаж мало що буде менший від американського.

У війні побіч матеріальної сили входить також в гру і сила мо-

ральна. Безперечно, моральна сила японців є більша як американців. Це признають навіть большевики.

Американці — це збирання всяких націй і рас, які з цілого світа прибули до Америки і становлять 90% населення. Тільки 10% населення — це тубильці, якими американці погорджують. Ці останні не навидять білих американців. Об'єднати американців майже неможливо, (бо наприклад, семих німців З'єднаних Держав Америки нараховують до 10 міль.). До того для американців гріш є ідеалом життя.

Зате японці об'єднані одною расою, релігією і звичаями та обичаями. Їх віра каже їм бачити в особі цесаря сина сонця і уособлення батьківщини. Кожного японця оточують духи предків, особливо тих, що впали в бою за батьківщину. І ті духи кожного вояка гонять до бою. На згадку про духів, що дивляться на хоробрість вояків, кожний вояк з погордою смертю іде в бій. Тому японці — як це сказав японський прем'єр у своїй проклямації до народу — за 2.500 літ історії своєї держави ще ані разу не були побіджені у війні. До того всього японці працюють, вдовольняються малим, зносять терпеливо усякий труд. Словом — японці морально далеко сильніші від американців.

Причини війни

Америка віддавна гнобила Японію, бо вважала її небезпечною конкуренткою на Тихому океані і в Азії. Отже робила їй всякі пакості, утруднюючи життя. В 1920 році Америка окремим законом заборонила японцям поселятися в Америці і її колоніях (те саме зробила і Англія). Це був великий удар для Японії, бо вона не може в своїй державі вижити всіх своїх людей. До того всього останній американський президент Рузвельт хотів віддати Японію большевикам на поталу і тому підпірав большевиків в суспільстві Японії, особливо в Манджурії і Китаю. Тоді Японія силою здавила большевизм в Манджурії і організувала цю країну в окрему державу Манджуко (понад 1 міль. кв. км. і понад 40 міль. населення). Далі Японія пішла в йною на Китай проти большевиків і прогнала їх з Нанкіну, де при помочі Японії утворився китайський національний уряд під проводом Ванг-Чинг-Вей. Але Америка (Рузвельт), Англія (Черчіль) і большевики (Сталін) далі підпірали хінський большевицький уряд Чан-Кай-Чека, що утікши з Нанкіну, вибрав собі на столицю місто Чункін. Коли Німеччина виповіла війну большевицькій Москві, тоді Рузвельт і Черчіль заключили союз з Сталіном. Дійшло до того, що Рузвельт за намовою жидівських дорадників постановив цілу Європу

віддати на поталу Сталінозі, а кожного, хто з цим не погодився, став уважати ворогом Америки. Він почав довозити большевикам воєнний матеріал, навіть через Владивосток, що положений під боком Японії.

Японія від літа цього року вела переговори з Америкою, щоб дійти до угоди. Але Рузвельт крутив, а коли Японія предложила свої умови і зажадала відповіди, Рузвельт дня 7-го грудня відповів своїми умовами, які звучали так: 1) Японія має визнати большевицький уряд Чан-Кай-Чека в Чункіні і має забрати з Хін всі свої війська, що піддержують націоналістичний уряд в Нанкіні. 2) Японія має дати запоруку, що не виступить проти московського уряду і не буде атакувати Владивостока. 3) Японія має зирвати союз з державами осі — Німеччиною і Італією. Коли це станеться, щойно тоді обіцяє Рузвельт розмовляти про угоду з Японією. По такій відповіді було явно, що Рузвельт пре до війни з Японією і тому Японія сама виповіла війну Америці і Англії.

Воєнні плани Рузвельта

Рузвельт уложив собі план на самперіод піти війною на Німеччину й Італію, а опісля, побивши ці дві держави, виступити проти Японії. Тому шукав причини до війни з Німеччиною, зачіпаючи німецькі підводні лодки і кораблі, без виповідження війни Німеччині. Японію легковажив собі Рузвельт. Вона, мовляв, ослаблена китайською війною і не є в силі тепер вести нову війну з Америкою. Тому мав намір Рузвельт бавитися з Японією, як кіт з мишею, аж до часу, доки Америка з Англією не побідить Німеччини і Італії. До того часу хотів з Японією нібито переговорювати про угоду.

Несподіванка для Рузвельта і Черчіля

Тимчасом Японія, бачучи, до чого іде Рузвельт, зробила Америці і Англії несподіванку, бо виповіла війну цим обом державам. За Японією пішли Німеччина, Італія, Болгарія, Мадярщина, Румунія, Хорватія і Манджуко. Це дуже розлютило Рузвельта саме тому, що він цього не сподівався і тому дуже лютий на Японію, що помотала його плян.

Від Петра Великого до Сталіна малого

В „Німецькому Загородно-науковому Інституті“ в Берліні вголосив відомий німецький історик проф. Ар. Шіслер незвичайно цікавий доклад на тему: „Від Петра Великого до Сталіна. Російська загроза для Європи“. Свій доклад опрацював проф. Шіслер на глибоких наукових студіях і дослідях. Він доказує, що Росія протягом цілої своєї історії все намагалася поширити свої кордони не тільки на схід і на південь, але й на захід. Політичне завішання Петра I, що його російська історія називає Великим, дає незбитий доказ, що Росія змагала до панування над світом. Історики не могли не устійнити, чи завішання Петра I написав ним самки, чи його виготовив на поручення Петра один з його дорадників і довірених. Але для ствердження замірів Московії це не має ніякого значення, тим більше, що всі наступники Петра аж до червоного царя Сталіна не завішання практично здійснювали. Большевицька Московія зовсім ново навчала свою політику до московської традиції, головню по виходу війни на Схід. Большевики вже перед війною будували намір царям

і царським полководцям, але по 22 червня їхня пропаганда відреклася світової революції в дотеперішньому змісті й почала голосити світово-історичну місію Московії, якою так радо послуговувалася й царська політика. Уже в передмові до свого завішання Петро I, твердить, що московський народ покликаний до володіння в майбутності над цілою Європою“. В першому розділі згаданого завішання поставив Петро вимогу, що її большевики не гірше здійснювали, як і сам Петро, поспрачуючи всі свої сили й мільйони людей на створення сильної армії. „Мир повинна Імперія (російська) використувати на те, щоби покращити й зміцнити свої фінанси, щоби відновити свої армії, а опісля вона повинна вибрати пригожу хвилю до чергового вступу. В той спосіб мир завжди повинен служити війні, а війна мироті“. До якої міри большевики остали вірні цим засидам Петра, мала змогу найкраще перекопатися Фінляндія. В неменьшій мірі виконували большевики заповіт білого царя й під тим оглядом, де говориться, що Московія „повинна встравати в усі європейські справи,

Як приготувався Рузвельт до війни з Японією?

Рузвельт, як кожний американський доробкевич, гордий і зарозумілий. Він представляв собі, що як прийде колись до війни з Японією, то це буде прогулька для американської воєнної флотії. Тому Америка в союзі з Англією бажали собі зробити міст з островів, що сягав би з Америки аж до Японії і до її колоній. На цих островах Америка уладила збройні табори військові, летовища і припаси живности, вугілля і воєнного матеріалу. Назвемо найважніші воєнні станиці на островах Гавайських і Мідвайських, на острові Ваке, на острові Гуая аж до островів Філіпін, де сильно укріплено столицю Філіпін — Манілю. Також Америка озброїла острови Алектенські, котрі є продовженням рога Аляски. До того Англія проти Японії збудувала в Сінгапурі найбільшу кріпость світа. Так само сильно укріпила Англія свою колонію на острові Гонг-Конг, при березі Китаю, яких тисячу кілометрів на захід від острова Формоза. Американці так само з головного міста Філіпін — Манілі зробили дуже сильну твердиню. Трикутник Сінгапур — Гонг-Конг — Маніля мав разом з вичисленими вгорі основами замкнуту японську флоту в Японському морі. Особливо дуже важлива в тім трикутнику кріпость в Сінгапурі, бо цей островець довгий на 43 км, а широкий на 22 км, від суші (держави Таї) ділить дуже вузький пролив, такий широкий, як Дністер коло Заліщик. Але важливий цей пролив тим, що він лучить Індійський океан з Тихим. Кожний корабель, котрий хоче з Індійського океану дістатись до побережжя Східної Азії, мусить сюди перейти. Тому тут, в Сінгапурі, є також велика торговецька пристань, що належить до найбільших в світі. Найближче сусідство Сінгапуру є з півночі держава Таї (так назвалась вона перед трома літами, а перед тим називалась Сям), котра злучена є залізницею з Сінгапуром. На півдні від Сінгапуру є остров Суматра, що належить вже до Нідерландських Індій.

Треба ще додати, що в сусідстві Таї є Французькі Індохіни (віддалені яких 750 км. від англійської колонії Гонг-Конг).

Вибух війни

Вибух війни заскочив і Америку й Англію. Зате Японію застав приготуваною. Вона вже давніш на підставі договору з Францією висадила військо в Французьких Індохінах, щоб боронити їх перед захлапністю Англії, яка хотіла загартувати їх під свою владу (як це зробила з Сирією!). Також Японія жила в дружбі з державою Таї (за посередництвом Японії Французькі Індохіни відступили державі Таї скравок землі). А Таї, як уже вгорі сказано, віддалені від Сінгапуру тільки вузьким проливом. Тому англійський прем'єр Черчіль заріз таки першого дня хотів приєднати собі державу Таї й уділив їй англійських гарантій. А саме вислав прем'єрові Таї депешу такого змісту: „Можливо, що вашому красві грозить інванзія (японська). Як на вас нападуть, бороніться. Удержання повної незалежності й суверенності Таї лежить у британській інтересі й ми будемо кожний напад на вас уважати нападом на нас самих“. Але вже і в Азії англійські гарантії не мають вартости, бо уряд держави Таї заклучив тимчасом союз із Японією і японські заприязнені війська вмашерували на територію Таї й увійшли до столиці Таї — Банг-Кок, а звідси машерують на Сінгапур.

Рівночасно японські воєнні кораблі бльокують англійську кольо-

нію Гонг-Конг, а на Філіпінах японці в кількох місцях висадили війська, які машерують на столицю Філіпін — Манілю. Отже цілий трикутник Сінгапур—Гонг-Конг—Маніля, що мав японців замкнуті на Японському морі мабуть уже в недалекому часі впаде в японські руки.

Так само японці заатакували всі острови, які творять для Америки міст аж до Японії, починаючи від Гавайських островів. Японські операції рзтягаються на просторі 18 тис. км. Бо треба знати, що простори Тихого океану величезні так що Гаваї лежать в д Японії у віддаленню 6.600 км і острів Гуам понад 4 тис. км., Сінгапур 5.300 км. і т. д. Треба подивляти японську рухливість, але при тім треба мати на увазі, що й кораблі й підводні лодки й літаки на Тихім океані в інакше мабуть збудовані, то так, що вони можуть без вуглевих і бензинових баз переїздити понад 10 тис. км.

Дотепер японці затопили американцям 3 великі бойові кораблі, а англійцям 2 найбільші воєнні кораблі, а крім того ряд менших кораблів і позажне число кораблів ушкодили так, що вони будуть потребували довшого часу на ремонт.

Війна на Тихім океані щойно в початках. Триває щойно тиждень, але за той короткий час Японія вже звадала сильні удари своїм противникам.

На Маляйському півострові

Як повідомляють з Сінгапуру, японська авіація знову завдала цій твердині важкого удару. В обсягу повітряних дій знайшлася теж Бірманська держава, де знищено багато військових об'єктів та бомбардовано колони військ. На південній частині Маляйського пів-

острова висадився другий великий транспорт японських військ. Частина сухопутної армії, яка наступає від сторони Таї на південь у напрямі Сінгапуру, увійшли на 50 км. вглиб ворожої території.

Зайняття Гуяму

Важна американська база в руках японців

Японські війська зайняли сміливим морським десантом острів Гуяму. Цей острів лежить в архіпелагу Маріанів — віддалений від Філіпінів на 2.800 км. Він має надзвичайно важне стратегічне значіння для США. Крім цього зайнято острів Кунасу, що належить до Південного Китаю.

Незначні втрати Японців

Супроти величезних боєвих осягів Японії в перних днях війни втрати її є мінімальні. За звітанням Японської Імператорської Головної Квартири з Токіо при налеті на Гавайські острови та затоплюванні кораблів „Оклятама“ і „Вествіргія“ не повернулось тільки 3 японські літаки. При висадці десанту на Філіпінах, затонув один японський винишувач підводних човнів.

головню в справі Німеччини“ (Розділ III). Большевики й їх Комітери засоромили під цим оглядом всіх своїх попередників.

Щоби вповні збагнути, до якого степеня червоний Кремль здійснював заповіт Петра I, отже до якої міри большевицька політика була тільки продовженням московського царського імперіалізму, треба приглянутися большевицькій політиці насильства у відношенні до Іспанії, Фінляндії, Балтійських держав, а головню вимогам Молотова під час його побуту в Берліні. Молотов видвинув большевицькі притенсії до Фінляндії, Румунії, Болгарії й Туреччини, а у VIII. розділі Петрового завішання читаємо: „Треба безнастанно поширивати наші кордони на півночі здовж Балтійського моря й на півдні вздовж Чорного моря“. В черговому IX. розділі читаємо: „Треба по згоді якнайбільше зближитися до Царгороду й Індії (Іран!). Хто там володітиме, буде правдивим володарем світа... Над Чорним морем треба побудувати споруди, які можна б всяко використати, подібно як і над Балтійським, бо обидва вони являються необхідним фактором в успішному виконанні цього плану“. Тому, що Фінляндія політиці

Петра ще не стояла на дорозі, він домагається „розбити“ Швецію й окупувати Туреччину й Іерусію. Він дальше дораджує володіння над світом „поділити позірно з іншими великодержавами“, на те щоб і їх пізнине з „дорозі усунути“ й тут нагадується братання Сталіна з Черчілем і Рузвельтом. В дальшому Петро докладно описує, як то Московія повинна побити Німеччину на суші, а Францію з моря, бо він вважає, що по поконанні тих двох держав, ренти Європи вже без більшого труду дається підбити під російське володіння. В той спосіб можна й треба підбити Європу“ — кінчить своє завішання Петро Великий, що за його здійснення взявся Сталін Малий. А малий він вже дійсно, бо по 5 місяцях війни німецька армія прогнала його з Кремля до Казані, розбила 389 його найкращих дивізій, при чому приблизно 3,8 міль. червоноармейців опинилося в нім. полоні. За той час німці здобули 1,7 мільйонів квадратних кілометрів большевицької території, що на ній сконцентровано 75% цілої большевицької промисловости. Тим самим доля завішання Петра I., Московська „місія“ й доля їхнього виконавця — Сталіна, вже перерішена.

За опанування Філіпін

Під час морських боїв за Філіппіни японська флотська авіація затопила один ворожий ескадренний підводний човен американської приналежності. Повітряні сили були спрямовані на Манілу та на острів Себу. На передмістях Маніли виникли великі пожежі. Під час цих операцій знищено 43 по-

рожі літаки. Один англійський літак, що піднявся з землі, щоб утекти, атаковано і знищено в повітрі. Острів Себу, що зазнав великих "ушкоджень" де один з важливіших філіппінських островів з уваги на свої морські бази, важну залізницю, яка туди проходить, та господарські станції.

Настрої в Америці

По містак США оголошено зарадження про затемнення. Населенням заволодили контрастної настрої: дикий фанатизм з однієї сторони та — тур-

бота за власне життя з другої. Зокрема діляють денрємуючо списки убитих, які полягли по перших суттках з Японією.

Стан мобілізаційного поготівля в Австралії і Новій Зеландії

Війська Австралії і Нової Зеландії поставлено в воєнний стан та пороблено теж заходи, з'язані з протилежнською обороною. Новозеландські

війська не зможуть бути в цілому використані в боях проти Японії, бо велика їх частина знаходиться на Лібіському фронті.

На східньому фронті

На большевицькому фронті ведуться місцеві повітряні бої. Німецька авіація атакувала скучення військ та транспортні колонії — на різних відтинках фронту. Большевики втратили

за час від 6 до 14 грудня 125 літаків, з них 88 у повітряних боях, 32 збито протилежнською артилерією, решту знищено на землі. Власні втрати начисляють 7 літаків.

В районі Ростова

В районі Ростова помітне послаблення контратаки ворога. Розбиті большевицькі частини відштовхнуті на схід. Відзначився тут італійський експедиційний корпус, який здобув важкі ніч-

ні бої з наступаючими большевиками, та відкинувши їх мусів прочишувати терен від недобитків. На цьому відтинку фронту большевики понесли важкі втрати.

Реквізиція шведського корабля

У Вашингтоні заявили, що в одному з портів США зареєстровано великий шведський корабель на 23 тисячі брт. У залі сказано, що уряд

США не може дозволити, щоб цей корабель далі плавав під шведською прапорою на західній півкулі. Цікаве, як зареагує на це Швеція.

Син Молотова в полоні

Молотов про поведінку німців із большевицькими полоненими

Представники заграничної преси в Берліні були свідками переслухання сына Молотова, що знаходиться в німецькому полоні, в справі воти, оголошеної його батьком, комісарем закордонних справ Советського Союзу, про лиху поведінку німців із полоненими.

Молотов шире й отверто відповів на запитання йому товмачем питання, в припадності представників заграничної преси, серед яких були особи, що знали російську мову.

— Чи ви є єдиним сином Молотова?

— Так.

— Де й коли ви народились?

— 11 лютого 1919 р. на Кремлі.

— Коли ви дісталися до неволі?

— 10 жовтня.

— Чи задоволені ви з одержуваної пошви?

— Вона вистачає. Я задоволений.

Полонений усміхається коли докруги його заблизли світла фотографічної магнетай, а представники преси відходять ближче, щоб його ліпше зрозуміти.

— Чи маєте їди досить?

— Я завжди ситий.

— Чи одержуєте теж і папіроси?

— Так.

— Як мешкаєте?

— Мешкаю в околиці Берліна, разом з офіцерами.

— Як поводяться з вами?

— Добре.

— Чи бачили вас, або обходилися з вами хто?

— Я ніколи не бачив, щоб когось зпоміж нас били. Дальше відчитали полоненому поодинокі речення з нотки його батька, за якими полонених советських у Німеччині приймають розпеченим залізом, роздирають у куски і т. ін. та запитали, чи колинебудь щось такого бачив. Полонений заперечує головою відповідає з усміхом:

— Ніколи нічого такого я не бачив і ніхто мені про таке нічого не оповідав.

Із черги син Молотова відповів на всякі запитання, що їх поставили йому представники преси.

— До якого роду зброї ви належали?

— До 48-го полку дивізії стрільців 34-го стрілецького корпусу.

— В якому гарнізоні ви перебували?

— В часі миру ми стояли коло Ростова.

— Чи говорили вам, що німці але будуть обходитися з вами?

— Так, усюди про це говорили.

На запит про військовий стаж полонений відповідає, що має середню освіту, два роки студіював механіку, а потім викликали його до війська. Потім зазначає, що з батьком бачився доволі рідко, тому, що переходив на Кремлі спеціальний перевикід.

Чи стали Ви вже членом „Просвіти“?

Тижневий огляд подій в Європі

На східньому фронті почалась остра зима, так що виеможливила дальший наступ німців і советних армій на схід. Війна на цілім фронті перейшла на війну позиційну, при чому ведуться тільки місцеві бої. Найбільші атаки проводять большевики на південнім відтинку, але безуспішно.

Зате великі успіхи мають фіни на півночі, бо по замерзлих болотах та озерах манювати значно ліпше. Величезна студія не стримує фінів від операцій на більшу мірку та дальшого нестримного натиску на ворога. Наслідком цього є зайняття дуже важного стратегічного пункту Карбумекі (Медвежегорськ) та безпосередис загроження міста Повенец. Перше-місто і залізнична станія мурманської залізниці, а друге — ключева місцевість над каналом Сталіна. Осє так больше-

вики втратили вже остаточно сполуку північного фронту з півднем. В Африці йдуть дальні завзяті бої. Нім.-італійські частини борються перед багато сильнішим і численнішим ворогом. За останніми повідомленнями бої йдуть на захід від Тобрука та біля Солума і Бардії, що завзято обороняються.

Найважливіша подія останніх днів це велика промова Адольфа Гітлера перед німецьким рейстагом, одночасне виводження війни держав осі та всіх їх союзників, Америці і підписання нового советного пакту в політичній трикутнику Берлін-Гім-Токіо. Можна сказати, що цей тиждень приніс нам другу світову війну в повному значінні того слова, яка своїми розмірами та можливостями перевищила набагато першу війну з 1914 року. Цілий світ став в полумях великанських змагань.

Ляндвїртшафтліхе Центральнштелє

(та) Ляндвїртшафтліхе Центральнштелє це інституція, в якій руках знаходиться господарка харчами в організації збірного життя в дистрикті Л. Ц. — це новість і тому варто пізнати її ближче. Вона підлягає відділові Ернерунг уад Ляндвїртшафт (Відділ Прохарчування й Сільського Господарства). Її завданням є взяти в свої руки цілу харчову продукцію, яка походить з сільськогосподарства, забезпечити її й спрямувати на повільний шлях консумції. До цих продуктів належить зерно, призначене для споживання, для переробки і на засів, бараболі, фасоля, горох, олійні рослини, сіно, ярина, звіринні продукти, а іменно м'ясо й шкуру. З вірними товарам покищо Л. Ц. в дистрикті Галичина не господарить, хоч у інших дистриктах це до неї належить. З цього ясно виходить, що Л. Ц. — це інституція дуже важна з господарського й суспільного погляду. До неї належить прохарчування населення, а також приготування насіння на засів у найближчому році. В одному й гругому випадку йдучи за напрямними Губерна-

тора інституція ця має зовсім задовільні висліді, хоч свою працю зачала недавно. Нічого не може її перешкодити в праці. Прикладом цього може бути справа бараболі. Хоч притис мороз, бо бараболі забезпечено перед ним на провінції й тепер можна буде знову їх доставити. Зрештою Львів одержав ще перед морозами таку кількість бараболі, що мешканці не відчують навіть довшої перерви в їх транспорті. На провінції Л. Ц. має свої станції (Крайсштелє), які знаходяться в осідках Крайсштатів. Кермують ними фахівці з Райху. Ці станції гуртують у себе продукти з району своєї Крайсштатшафту. Л. Ц. у Львові — це вища організаційна клітина — Дистриктштелє, яка підлягає централі, що має свій осідок у Кракові. Хоч організаційна мережа львівської Л. Ц. на терені нашого Дистрикту щойно розбудовується, то вислід її праці згідний з її заложеннями й уже дається зауважити. Найкращим свідомством цього є повні збіжові магазини та склади інших харчів, що забезпечують населення прохарчування.

З ТЕАТРУ

„Український Театр ім. Івана Франка в Станиславові“

Субота 6-го грудня 1941 р.: „Циганка Аза“ М. Старицького.

Незвичайно важною ділянкою культурного життя являється театр.

„Український Театр ім. Ів. Франка в Станиславові“ повинен стати на поважному мистецькому рівні, щоб міг цікаво відповісти положенням на його високим завданням і сподіванням. А ці завдання й ідеали, виділені ще старинними греками, зводяться до двох слів: „кальон кай агатон“ (краса й добро).

На жаль, ці слова для „Українського Театру ім. Ів. Франка в Станиславові“ містяться не в доволі далеких сферах.

Виставлена в суботу 6-го грудня ц. р. драма М. Старицького „Циганка Аза“ залишила в нас вражіння сирого, необробленого ще матеріалу. Сама гра доволі примітивна, не на міру великого міста й доброго театрального ансамблю. Зокрема ідея драми Старицького у виведенні режисера, чи може його помічника — перешаржована.

Найкращим із мистецького боку виявив себе в суботнійній драматичній виставі тільки артист В. Унгурян у ролі молодого цигана Василя. Він один модулював голос, віддавав почування, що боролась в рождосній душі. Загалом його гра була, можна сказати, інтелігентна.

А в тім театр має незлі співочі сили, гарну оркестру, добрий балет, ленського декоратора, недостаче йому тільки амантки й талановитого режисера!

ІВАН СТАВНИЧИЙ.

Українській дитині — станції при українських родинях

Почався, хоча з поважним опіаненням, новий шкільний рік. Із усіх усюдів напливає до Станиславова дитвора.

Попередніми роками більшість цієї дитвори чи молоді дождждала до школи поїздами, і це одиноко, при значній у тих часів нужді на селі, давало змогу українській молоді вчитись. Інша справа, що педагоги зовсім слушно виступали проти дожджування молоді з уваги на шкідливі впливи цього стану на здоров'я, успіхи в навчанні та виховання молоді. Але без уваги на це все, доїзд розв'язував проблему приміщення для чималої кількості замісцевої шкільної молоді.

Тепер доїзд залізницею покищо майже неможливий. Тому всі учні мусять проживати в Станиславові. Частина цієї молоді примістлялась по бурсах, а більшість живе по приватних станціях.

Справа підбору станцій надзвичайно важлива для учня. Йоминим уже огляди здоров'я молоді (приміщення, харч, чистота, здоров'я родини, при якій живе учень). Загалом діло це дуже важне з виховних і національних причин.

У чершу чергу виховний вплив. Дитина проводить у школі 4-6 годин, а решту часу проводить на станції. Отож вплив станції не менше важний, аніж вплив родинного дому.

Тому то до підбору станцій повинні були дуже дбайливо підійти не тільки батьки, але й школа й громадські чинники. На жаль, цього в нас не було, або було в дуже малій мірі. Станцію підшукували самі батьки. Вони без нічого фахової поради — дуже часто беруть станцію в людей, із якими колинебудь торгували, або там, де — їм здається — станція буде дешевша.

Бувають випадки, де діти самі без нічого допомоги шукають собі станції. Знаємо випадок, коли дві учениці, що приїхали в село вписатися до торговельної школи, винукали собі станцію в першій стрічній продавниці содової води.

Дуже важним, не менше важним, є те, щоб українську дитину в українській школі вчив український учитель та щоб вона була на станції в україн-

ському домі. Бо яке ж національне виховання може дати українській дитині волю, який до всього, що українське, відноситься як до ворожо, то з прихованою злобою й глузом?

Пока тим тоді поляки без милосердя використовують наших селян і беруть за стачкою часом два рази більше, ніж у бурі.

Треба кінче, щоб у справу стачки втрутили наші шкільні громадянські чинники.

В першу чергу треба провадити обов'язкову давніше постановку, що ученики ніколи не вийдуть на стачках, апробованих школою.

В виконанні цієї постановки повинні представники шкіл перевірити всі учнівські стачки й або затвердити їх, якщо вони відповідають наведенню угорі вимогам, або зарядити притягнення дітей до бурі, чи на інші відповідні стачки.

Щоб улегшити учням і їх батькам знайдення відповідних приміщень, а з другого боку українцям, що хотіли би брати участь на стачці, відмайдання учнів, слід було би при школах, чи то навіть при Українському Комітеті, у Відділі опіки над молоддю організувати посередництво в справі стачки. Тут усі повинні, що бажали би прийняти участь на стачці, мусіли би оголосити стачкою разом із вимогами а бюро посередництва, після перевірки стачки, спрямувало б учнів на стачку.

Ліше тоді можна б уникнути того, щоб стачки своїми впливами не неутралізувала доброго впливу школи. (ВР)

Коротко про нас

В Києві повстала українська національна державна хорова капела під керівн. диригента в. Головка Ю. Н. та головного диригента п. Гончарова П. Г. які відразу розгорнули велику роботу. Капела відготувала репертуар з творів українських композиторів: „Україно-мати, кат сконав“, „Чули, брате мій“, „Живи, Україно“, „Слава Україні“ — композитора Стеценка, низку творів композитрів Лисенка, Леонтовича, Кошиця, Яценевича, Колесса.

В Єлисаветграді (Кірові) заплановано реорганізацію сільських шкіл з українською викладавкою мовою в тому напрямі, що виключено російську мову, конституцію та історію СРСР. Збільшено кількість годин української мови й літератури, введено німецьку мову, збільшено години математики та запроктовано навчання Божого Закону.

В Проскурні — відновлено працю українського народного театру, що виступив з концертом українських народних пісень, капелю бандуристів та комедією Васильченка „На ерші гулі“. Упорядковано також центральну бібліотеку, що налічує 60 тис. книжок.

В Кам'янці на Поділлі — організовано міський театр ім. Т. Шевченка, який вже дав такі вистави: „Наталка Полтавка“, „Запорожець за Дунаєм“, „Безталанна“, „Мартин Боруля“, „Невольник“, „Пошались в дурні“. Влаштовано також „Вечір української пісні і поезії“. Театр відвідало до 9-го XI п. р. за 15 вистав — 10570 осіб.

В Миколаєві працюють вже з цехи суднобудування, залізниця, водопровід, трімаві та І електростанція. Відкрито товари і промислові магазини, в яких відбувається вже торгівля. Всі школи приступали до навчання. Драматичний театр виставляє кращі твори української та західноєвропейської драматургії. Двічі в тиждень виходить часопис „Українська Думка“.

В Київському Роді відкривається Педагогічний Інститут з 2-а відділами: історичним та мовно-літературним. Інститут матиме катедри української літератури, історії та педагогіки. Уже поступило біля 80 заяв від вступників, при чому більшість вислалася на історичний факультет. Взагалі сьогодні історія — найшаншівший на Україні предмет.

Холмський православний архієпископ. Через два дні за більше шкільної влади Східна Галичина по р. Сян була відірвана від українських земель, які увійшли в склад Генерал-Губернаторства. Тому і події на тих землях нам або мало звісні або й зовсім незнані. Такою незваною подією є обнова Холмського, Підляського Архієпископства зі столицею Холм. На Холмським владичім престолі дні 3-го листопада 1940 р. завіс архієпископом ІЛІРІОН. Є це чернець ім. професора Івана Огієнка, був міністра УНР, б. ректора Кам'янець-Подільського Університету, редактора „Рідної Мови“, професора богословського факультету у Варшаві і т. д. Для 9 X-1940 р. він постригся в ченці, а в два дні пізніше в ієромонаха з возведенням в сан архимандрита. Для 19 і 20 X-1940 р. у Холмській Катедрі митрополит Леонізі в сослуженні єпископа Люблинського виконав акти наречення іхиротонії Ухвалою Собору єпископів обрано архієпископа Іллірiona наступником митрополита авто-ефаліної православної церкви в Генерал-Губернаторстві.

Вибух бомби в найбільшій святині України. Для 4 листопада в дні ер вибух на бомба в найбільшій святині України — Свято-Успенській Цркви Київ-Печерської Лаври. Святиню зовсім розвалено, так що лишилась тільки одна стіна. Немає сумніву, що ця бомба відложена більшовиками шойно 4 листопада вибухла.

Керуючий Київською Єпархією. Цими днями до Києва приїхав єпископ Пантелеймон, керуючий Київською Єпархією, як представник архієпископа Олексія Владика Пантелеймона заступника в Михайлівському монастирі, у бувшому архієрейському домі.

Церковна Рада на Україні. В Києві утворилася Церковна Рада, а склад її такий: Почесний Голова — митрофорний протосерей Леонтій Юнаків, Голова — відомковник Микола Рибачук, І ший заступник — протосерей Петро Дрогопільський; ІІ-й заступник — в. Іван Рудченко; секретар — диякон о. Василь Чорноморець; скарбник — в. Іван Твердохліб. Ц-рковна Рада урядус в митрополитській палаті при Соборі Св. Софії.

ОГОЛОШЕННЯ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

„Народний Дім“ УКРАЇНСЬКИХ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ Кооператива з обмеж. порукою, відбудеться 26 грудня 1941. о годині 13 у власній доміні Станиславів вул. Богуна ч. 7.

ПОРЯДОК НАРАД:

- 1. Відкриття Загальних Зборів
2. Звіт Управи з діяльності
3. Відчитання білансу за рік 1941
4. Звіт Ревізійної Комісії
5. Затвердження білансу
6. Ухвалення висоти кредиту
7. Зміна статуту
8. Ухвалення абсолюторії уступаючому Заридові
9. Затвердження вибору Управи з трьох членів і двох заступників
10. Вибір Надаріної Ради з сімох членів
11. Внески й запити.

Проситься П. Т. Членів яввится числено на Збори.

Коли б на означену годину не явилось відповідне число членів, Збори відбудуться без огляду на кількість о 14-тій годині цього самого дня.

НАДІРНА РАДА.

Увага Кольпортери!

Адміністрація газети „Українське Слово“ пошукує за винагородою кольпортерів на повіті й села. Адреса: Станиславів, Лесі Українки 3/1 п.

Дівчина — Українка

до заряду домою на цілий день в Станиславіві ПОШУКУВАНА. — По можливості знавня німецької мови.

Відомість в Адміністрації газети „Українське Слово“.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ВІД РЕДАКЦІЇ

Подасмо до відома П. Т. Громадянству, що після перепроводження домівка редакції „Українське Слово“ знаходиться при вул. Лесі Українки ч. 3. І поверх (напроти Гауфцоль-амту, біля Катедри) № телефону 16-53.

Від Редакції

Просимо надсилати до нашої газети дописи (побжані дописи з округи) на адресу: Редакція газети „Українське Слово“ в Станиславіві, вул. Лесі Українки ч. 3 І поверх.

САЛЬОН ЖІНОЧИХ ОДЯГІВ „ІРІС“ ОКСАНА БАРАНОВСЬКА Станиславів в. Липова І, II п.

Від Адміністрації

Всіх передплатників „Українського Слова“ проситься подати свою адресу до Редакції — Станиславів вул. Лесі Українки ч. 3, I п. Адміністрація газети „Українське Слово“ приймає всякі оголошення в годинах 9—15. Адреса: вул. Лесі Українки ч. 3, I п.

НА СВЯТА

РІЗНІ ЗАБАВКИ:

- Коні від 20-45 зол.
Шкільні торби 6 „
Саночки 20 „
Таборети пральки ТА

РІЗНОГО РОДУ ГАЛЯНТЕРІЮ

поручає фірма

Євген Будзиновський (СТАНИСЛАВІВ вул. ГЕТЕ ч. 6)

УВАГА!

Предъявникові цього купона даємо 5% рабату!

322 (4 6)

1. Реєстрація учнів — матуристів на 1942 р.

Учні (учениці) української національності, що з причин браку місця опинилися поза 8-ми класами гімназій, а мають дані, щоби здавати іспит зрілості в 1942 р., зареєструються в Українському Окружному Комітеті в Станиславіві, при вул. Г. Герінга 22, Шкільний Відділ, в год. 10 до 12 п. пол. Подати такі дані: імя і прізвище місце і дата народження, віроісповідання, яку класу закінчив(ла) за Польщі, яку за більшовиків, де та в якому році. Зголошення подати якнайскоріше (можна листовно).

2. Реєстрація учителів.

Учителі, які зараз безробітні або не працюють в школі або по інших установах, і учителі — фахівці зареєструються в Українському Комітеті в Станиславіві при вул. Г. Герінга 22, Шкільний Відділ — листовно або усно щоденно від год. 8 до 15. Подати такі дані: імя і прізвище, місце і дата народження, віроісповідання, освіта — кваліфікація, педагогічний стаж, де вчив за Польщі, де за більшовиків, де зараз працює.

3. В л и с и:

до школи „Домашнього Господарства“ в Станиславіві при вул. Розенберга 9 і 11 продовжується до 20 грудня включно.

За Шкільний Відділ М. ГРАБОВЕНСЬКИЙ.

326 (2-2)

Дрібні оголошення

Українець знає купецьке діло, бувш. кооператор пошукує праці. Зголошення вроситься подвати на адресу нашої редакції. 370 (1-1)

Розшукую мужа Олексу Когута з села Опришівці біля Станиславова, змобілізованого 24-го червня 1941 р. Останню вістку одержано з-під Волочеськ. — Ласкаві відомості: с. Опришівці, повіт Станиславів, Настя Когут. 329 (1-1)

Розшукую Золотницького Олександра арештованого НКВД в Колодні в березні 1941 р. та пропавшого без вістки. Ласкаві відомості: Станиславів, Губернаторська 7, Золотницький Ярослав. (11-10)

Відповідальний редактор: Дмитро Греголінський.

Друк і Видавництво: Українське Видавництво часописів і журналів для дистрикту Галичина Львів.

Редакція й Адміністрація: Станиславів, вул. Лесі Українки ч. 3/1, телефон ч. 16-53.

ХРОНІКА

16 ГРУДНЯ 1941

СЬОГОДНІ — вівторок: Софронія, Теодула. ЗАВТРА — середа: Варвара, Івана Дм. ПІСЛЯЗАВТРА — четвер: Сави Осенич, пр.

Відзначення концертного виступу баритона Зенова Дольницького. Заповідний концертний виступ відомого українського баритона Зенова Дольницького в Станиславіві на день 13-го в. м. не відбувся з причини захворювання його ж.

Труп невідомої жінки в пинниці. Для 10-го п. м. о год. 9-15 при вул. Зеленьківській ч. 34 знайдено в пинниці трупа невідомої жінки. Справою зайнялася поліція.

Ще один труп невідомої жінки. Для 10-го п. м. о год. 4-30 по подудні в Ринку ч. 14 знайдено трупа невідомої жінки. Справою зайнялася поліція.

Обережно перед автомашинами. Для 11-го п. м. при вул. Адольфа Гітлера Савинюк Степан із села Журак зіскачів із воза в той час, як переїжджав авто та через необережність попав під авто. Покаліченого Савинюка Степана відвезено до Окружної Лікарні.

Ціна тютюнових виробів (тн) Після цього, як на тютюнові вироби наложено воєнний додаток до податку, ціна їх предстляється (в грошах за штуку, в золотих за кілограм) так:

- А. Цигарки — Президент — 75, Касино — 60, Форверк — 35.
Б. „Вікаріолос“ — 33.
В. Піпироски — Єгипетські (Егіптіше) — 15, Єгипетські (Егіптіше) — 12, Меса — 12, Спорт — 09, Махорковні — 06, Піпоскі (Шмале) — 03, Дамські (Ламен) — 08, Клауб — 08, Галлетон — 05.
Г. Тютюн до пипіросок — кращий турецький (за кг) — 72 зол., кращий махорковий (за кг) 30 зол.
Тютюн люльковий — кращий люльковий — (за кг) 30 зол.

Галицькі тютюнові вироби: А. Піпироски — Прима — 09, Спорт — 06, Пралор — 03, ч. 4 — 03. Б. Тютюн люльковий — Бакув (за кг) 6 зол.

Імпортовані тютюнові вироби: Мемфіс — 12, Р 6 — 12.

Ціна спиртних виробів. (тн) Після цього, як на спиртні продукти наложено воєнний додаток до податку, ціна за 1 літру є так:

- а) для консумції: горілка чиста 40% — 450 зол., горілка 45% — 920 зол., горілка краща — 1050 зол., горілка люксусова — 12, спирт ректифікований — 23 зол., спирт І сорти — 18 зол.
б) для консумції: спирт І сорти — 14 зол.

Поширюйте наш часопис!